

Земя за царския орел

Устойчивото управление на пасищата в полза на фермерите и царския орел

Снимка: Д. Градинаров

Проект: „Възстановяване и устойчиво управление на хранителни местообитания на царския орел в ключови зони от Natura 2000 в България“ (LIFE14 NAT/BG/001119)

Отпечатано на 100% рециклирана хартия, януари 2017 г.

www.LANDforLIFE.org

www.birds.bg

Снимка: Г. Пал

Снимка: Н. Петков

Една от основните заплахи за световно застрашения царски орел е **унищожаването и деградацията на неговите местообитания**. Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) възстановява и подобрява пасищата и ливадите, които са ловна територия на вида в зони от Европейската екологичната мрежа Natura 2000.

Унищожаване на местообитания

Масовото премахване на храстите от пасищата е пагубно, както за дивите животни, които ги обитават, така също и за качеството и устойчивостта на пасището като ресурс за изхранване на селскостопански животни. От друга страна, премахването на храсти с тежка техника, като шредери и булдозери, води до чудовищно убиване на животните, които ги обитават – влечуги, бозайници, птици. Премахването на храстите трябва да се извършва ръчно с хросторези и други ръчни инструменти, които не застрашават животните, ползващи храстите за убежище. Косенето на сеното във вече затревените площи трябва да става с бавноповдвигна техника или на ръка, от центъра към периферията, за да се даде шанс на животните, укриващи се в тревата, да избягат. Това е задължително изискване в зоните от Natura 2000 и земите с висока природна стойност (ВПС).

Методите за възстановяването на местообитанията на царския орел в рамките на проекта включват:

- 1. Възстановяване на разорани пасища** чрез възобновяване на тревната растителност по естествен път или чрез засяване на местни тревни видове.
- 2. Възстановяване на обрасли с храсти пасища.** Премахване на част от нежеланата растителност с цел поддържане на мозаечно местообитание и голямо биоразнообразие, като в същото време тези затревени площи да отговарят на критериите за подпомагане по Програмата за развитие на селските райони и директните плащания на площ.
- 3. Устойчиво управление** на възстановените постоянно затревени площи чрез паша на домашни животни или косене за сено.

Поддържане на пасищата

Чрез демонстрирането на модел за устойчиво управление на пасища, проектът цели да окуражи фермерите да поддържат разнообразни мозаечни местообитания, богати на животни, част от които са важен хранителен ресурс за царските орли, а други са редки и застрашени от изчезване. Опазването на биоразнообразието и традиционните методи за пасищно отглеждане на домашни животни са съвместими и са от полза както за фермерите, така и за природата. Не на последно място това ще увеличи интереса за кандидатстване за директни плащания на площ, агроэкологични плащания и плащания по Natura 2000.

Мерки за плащания на площ в полза на хората и природата

Фермерите могат да помогнат за опазването на орлите и да развият дейността си в синхрон с опазването на природата в техните земи.

Един от начините това да бъде постигнато е чрез прилагането на агроэкологичните дейности за опазване на царския орел - мярка 10 „Агроэкология и климат“, дейност „Превръщане на обработваемите земи, които са местообитания на царски орел или египетски лешояд, в пасища и последващото им екстензивно поддържане“ - ВПС 4.2.1, с код АК5 .

При заявяване на постоянно затревените площи (ПЗП) за директни плащания на площ, фермерите имат право да запазят до 100 броя дървета и/или храсти на хектар, които са с мозаечно разположение.

При проверките на ПЗП, служителите от Техническият инспекторат на Разплащателната агенция измерват и изключват от допустимата за подпомагане площ всички трайно неподходящи за подпомагане площи с размер **над 100 кв. м**. Такива са плътни участъци, заети от дървесна или храстовидна растителност, сгради, съоръжения, скали, скални участъци, ерозирани или оголени терени, пътища, водни площи, сметища.

Всички мозаечно разположени, трайно неподходящи за подпомагане площи с размер **под 100 кв. м.**, се считат за допустими за подпомагане, ако не заемат повече от 10 % от общата допустима за подпомагане площ на парцела при кандидатстване за директни плащания на площ.

При кандидатстване по мярка 10 „Агроэкология и климат“, подмярка „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност“ - ВПС1, също и по мярка 12 „Плащания по Natura 2000 и Рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014 – 2020 г. , такива неподходящи за подпомагане площи се считат за допустими, ако не заемат повече от 25% от площта на парцела.

Критериите за допустимост на земеделските площи за подпомагане по схеми и мерки на площ са подробно разписани в Наредба #2 от 17.02.2015 г.

Снимка: Св. Спасов